

Briselē, 29.10.2014.
COM(2014) 673 final

2014/0312 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko atbilstīgi Direktīvas 2003/96/EK 19. pantam Horvātijai atļauj piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, kas izmantota humānās atmiņēšanas mašīnās

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai Savienībā reglamentē Padomes Direktīva 2003/96/EK⁽¹⁾ (turpmāk — "Enerģijas nodokļu direktīva" vai "direktīva").

Saskaņā ar minētās direktīvas 19. panta 1. punktu un papildus 5., 15. un 17. pantā paredzētajiem noteikumiem Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij ieviest turpmākus atbrīvojumus no nodokļa vai nodokļa samazinājumus īpašu politikas apsvērumu dēļ.

Šā priekšlikuma mērķis ir atļaut Horvātijai piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, kas izmantota specializēto humānās atmnēšanas mašīnu apkalpošanai. Šis atbrīvojums ir paredzēts, lai samazinātu izmaksas juridiskajām personām, kuras reģistrētas atmnēšanas darbību veikšanai, un tādējādi paātrināt minētās darbības un veicināt humānās atmnēšanas politikas īstenošanu Horvātijā.

Nodokļu samazinājuma noteikšana paātrinās atmnēšanas darbību veikšanu, kas notiek saskaņā ar starptautisko Konvenciju par kājnīeku mīnu izmantošanas, uzglabāšanas, ražošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu (1998. gada Otavas līgums), starptautisko Konvenciju par kasešu munīciju, kuru parakstīja Oslo 2008. gadā un kura aizliedz uzglabātās kasešu munīcijas izmantošanu, nodošanu, glabāšanu un iznīcināšanu astoņu gadu ilgā laikposmā, un Horvātijas Republikas 2005. gada Likumu par humāno atmnēšanu.

Pasākuma, kuru plāno piemērot Horvātijā, mērķis ir radīt stimulu ātrākai iespējamo mīnu lauku atmnēšanai un lauksaimniecības zemes un mežu attīrīšanai, tādējādi padarot tos atkal izmantojamus saimnieciskajām darbībām. Paredzams arī, ka pasākumam būs tieša pozitīva ietekme uz cilvēku dzīvi un veselību teritorijās, kuras piesārņotas ar mīnām un nesprāgušu munīciju.

Pasākuma nepiemērošanas gadījumā atmnēšanas tehnikas operatoriem, kuri ir saņēmuši atļauju veikt atmnēšanas operācijas Horvātijas teritorijā, par gāzeļļu, ko izmanto par degvielu, būs jāmaksā saskaņā ar valsts akcīzes nodokļa likmi, kas ir HRK 2860 (aptuveni EUR 375,54)⁽²⁾ – tādu pašu likmi piemēro arī gāzeļļai, ko izmanto par degvielu, kā arī stacionāros dzinējos, smagajā tehnikā un transportlīdzekļos, kuri nav paredzēti izmantošanai koplietošanas ceļos (Enerģijas nodokļu direktīvas 8. panta 2. punkta b), c) un d) apakšpunkts). Pagaidu atbrīvojums no nodokļa sniegtu operatoriem iespēju ierobežotā laikposmā samazināt atmnēšanas darbību izmaksas un palielināt savu peļņu, tādējādi radot stimulu intensificēt darbu pasākuma piemērošanas laikā. Tas paātrinās atmnēšanas procesu.

Lūgums un tā vispārīgais konteksts

Horvātijas iestādes 2014. gada 8. aprīļa vēstulē lūdza atbilstīgi Direktīvas 2003/96/EK 19. pantam pieņemt lēmumu par atļauju Horvātijai piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, kas izmantota humānās atmnēšanas mašīnās. Papildu informāciju un precizējumus Horvātijas iestādes sniedza 2014. gada 15. jūlijā.

Horvātijas iestāžu mērķis ir piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, kas izmantota humānās atmnēšanas mašīnās. Pasākums tiks īstenots, piemērojot samaksāto akcīzes nodokļu atmaksāšanas sistēmu, lai paātrinātu atlikušo piesārņoto teritoriju atmnēšanu. Mašīnas, kurās

⁽¹⁾ Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīva 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

⁽²⁾ Visi aprēķini ir balsīti uz 2013. gada 1. oktobra maiņas kursu, proti, HRK 7,6153 par EUR 1. Skat. OV C 286, 2.10.2013.

izmantos gāzeļļu, kam piemērots atbrīvojums no akcīzes nodokļa, klasificēs atbilstīgi to mērķiem, darba instrumentiem un to darbības veidam.

Saskaņā ar Horvātijas iestāžu sniegto informāciju 2014. gada 1. janvārī kopējā platība, ko veidoja iespējamās mīnētās teritorijas un teritorijas, kuras piesārņotas tikai ar nesprāgušu munīciju, Horvātijā bija 613,6 km². Saskaņā ar Horvātijas aplēsēm mīnēto meža platību neizmantotais ražošanas potenciāls atbilst aptuveni 30 miljonu euro lieliem zaudējumiem gadā. 55 % no piesārņotajām lauksaimniecības platībām ir aramzemes, bet pārējās ir pļavas un ganības. Tiek lēsts, ka 900 000 cilvēku (aptuveni 20 % iedzīvotāju) joprojām dzīvo iespējamo mīnēto teritoriju tiešā tuvumā. Laikā no 1991. līdz 2013. gadam ir notikuši 1353 negadījumi saistībā ar mīnām un mīnētās teritorijās, kuri skāruši 1976 cilvēku un bijuši par iemeslu 510 nāves gadījumiem.

Horvātija ir lūgusi piešķirt atļauju piemērot atbrīvojumu sešu gadu laikposmam, kas ir direktīvas 19. panta 2. punktā minētais maksimālais laikposms.

Darbības joma

Pasākuma atbalsta saņēmēji būs juridiskas personas, kurām Horvātijas Atmīnēšanas centrs piešķīris atļauju un kuras būs reģistrētas atbilstīgi Likumam par humāno atmīnēšanu⁽³⁾, Noteikumiem par humānās atmīnēšanas darbību veikšanu⁽⁴⁾ un Noteikumiem par tehniskajām prasībām humānajā atmīnēšanā izmantotās tehnikas atbilstības noteikšanai⁽⁵⁾. Atbalsta saņēmēji veiks atmīnēšanu un zemes attīrīšanu, izmantojot atmīnēšanas tehniku, un radīs nepieciešamos apstākļus, lai pirotehniķi varētu deaktivēt nesprāgušas mīnas. Akreditētās mašīnas tiks definētas pēc to veida, mērķa un degvielas patēriņa, kas savukārt būs atkarīgi no attīrīšanas dziļuma, mašīnas darba ātruma, attīrīšanas blīvuma un no mašīnas efektivitātes sablīvētā augsnē. Šo pasākumu īstēnos, atmaksājot akcīzes nodokli atbilstīgi savāktajiem apmaksātajiem rēķiniem par šādu izmantojumu. Tie ietvers ziņas par pircēju, mašīnas sērijas numuru, mašīnas ekspluatācijas stundu skaitu, nopirktās gāzeļļas daudzumu un iegādes dienu.

Saskaņā ar Horvātijas iestāžu sniegtajiem datiem Horvātijā ir 36 reģistrētas juridiskas personas, kurām ir 47 humānajai atmīnēšanai izmantotas mašīnas. Tomēr pasākumu nav paredzēts piemērot tikai šiem akreditētajiem operatoriem — nākotnē to piemēros ikvienam jaunam akreditētam operatoram un atmīnēšanas tehnikai, ko var izmantot šajā nolūkā. Horvātijas Atmīnēšanas centrs veic akreditēšanu un glabā datus par visām jaunajām atmīnēšanas mašīnām, kas paredzētas izmantošanai humānajā atmīnēšanā.

Saskaņā ar Horvātijas iestāžu sniegto informāciju pasākuma radītās priekšrocības uz vienu saņēmēju būs atkarīgas no atmīnējamās teritorijas platības, kurā tiks izmantota atmīnēšanas tehnika, un no kopējā gāzeļļas patēriņa, kura izmantota tehnikas darbībai, atmīnējot šādu teritoriju. Saskaņā ar Horvātijas aplēsēm no nodokļa samazinājuma izrietošā atbalsta summa, kas aprēķināta, pamatojoties uz vidējā degvielas patēriņa datiem attiecībā uz visiem operatoriem, kuri 2013. gadā bijuši iesaistīti atmīnēšanā, ir aptuveni HRK 2 907 038 (aptuveni EUR 381 736,50), kas nozīmē, ka vidējā aplēstā summa uz vienu mašīnu ir HRK 61 859,15 jeb EUR 8 123,01 gadā. Horvātijas iestādes, balstoties uz paredzamo vidējo patēriņu, prognozē, ka sešu gadu laikā, kamēr tiks piemērots pasākums, gada budžeta izdevumi pieaugs un būs šādi: HRK 2 965 179 (aptuveni EUR 389 371,23) 2015. gadā, HRK 3 024 482 (aptuveni EUR 397 158,66) 2016. gadā, HRK 3 084 971 (aptuveni EUR 405 101,83) 2017. gadā, HRK 3 146 671 (aptuveni EUR 413 203,87) 2018. gadā, HRK 3 209 604 (aptuveni EUR 421 467,94) 2019. gadā, HRK 3 273 796 (aptuveni

⁽³⁾ Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis - NN Nr. 153/2005, Nr. 63/2007 un Nr. 152/2008.

⁽⁴⁾ Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis - NN Nr. 53/2007, Nr. 111/2007 un Nr. 141/2011.

⁽⁵⁾ Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis - NN Nr. 53/2007, Nr. 39/2011 un Nr. 57/2013.

EUR 429 897,30) 2020. gadā, un kopējā summa būs: HRK 18 704 706 (aptuveni EUR 2 456 200,83).

Pasākuma darbība

Kompetentais Horvātijas Atmīnēšanas centrs (*HCR*) pārraudzīs un uzglabās datus par tehnikas ekspluatāciju. Datus glabās pa projektiem (tīmekļa vietnē). Katrai mašīnai būs īpaša veidlapa, kurā katru dienu tiks reģistrētas ekspluatācijas laiks, darba rezultāti un degvielas patēriņš.

Beidzoties projektam, atmīnēšanas operators iesniegs akcīzes nodokļa deklarācijas veidlapu par savu objektā izmantoto tehniku, pievienojot darba datu reģistrācijas veidlapu par katru mašīnu. Veidlapas apstiprinās objekta pārvaldītājs un pārbaudīs par projekta uzraudzību atbildīgā *HCR* amatpersona, kas pastāvīgi atradīsies atmīnējamajā objektā, lai veiktu pārbaudes uz vietas.

Atbilstīgi savam vispārējam pienākumam uzraudzīt akcīzes nodokļa jomā pieņemto tiesību aktu īstenošanu Finanšu ministrijas Nodokļu administrācija, pamatojoties uz informāciju par objektu, kurā notiek atmīnēšanas darbības, papildus citu uzraudzības pienākumu veikšanai sistemātiski pārbaudīs atmīnēšanas tehnikai izmantotās degvielas patēriņu. Atbrīvojumu no nodokļa piešķirs, atmaksājot samaksāto akcīzes nodokli.

Horvātijas iestāžu argumenti attiecībā uz pasākuma ietekmi uz iekšējo tirgu

Šis pasākums neradīs priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar citiem, jo tas attieksies uz visiem uzņēmumiem, kas iesaistīti humānajā atmīnēšanā, tādējādi nevienam iesaistītajam uzņēmumam netiks sniegtas ekonomiskas priekšrocības. Līdzīgi, Horvātija pieņem, ka pasākums neietekmēs ES iekšējo tirdzniecību, ņemot vērā tā īpašo raksturu un to, ka tas attiecas vienīgi uz mīnētām teritorijām Horvātijas Republikā.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīva 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, un jo īpaši tās 8. panta 1. punkts un 8. panta 2. punkta c) un d) apakšpunkts.

Pasākuma novērtējums saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. pantu

Īpaši politikas apsvērumi

Direktīvas 19. panta 1. punkta pirmajā daļā teikts:

"Papildus iepriekšējos pantos, jo īpaši 5., 15. un 17. pantā noteiktajiem noteikumiem, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij ieviest turpmākus atbrīvojumus vai samazinājumus īpašu politikas apsvērumu interesēs."

Piemērojot šo atbrīvojumu no nodokļa, Horvātijas iestāžu mērķis ir paātrināt atlikušo piesārņoto teritoriju atmīnēšanu dažādos Horvātijas reģionos. Bez šā pasākuma gāzeļļai, ko izmanto humānās atmīnēšanas mašīnās, piemērojamā nodokļa likme būtu HRK 2860 (aptuveni EUR 375,54) par 1000 l. Jāatzīmē, ka Horvātija piemēro tādu pašu nodokļa likmi gāzeļļai, ko izmanto par degvielu un Direktīvas 2003/96/EK 8. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktā izklāstītajiem mērķiem. Pieprasītā atbrīvojuma no nodokļa piemērošana uz ierobežotu laiku radītu arī stimulu humānās atmīnēšanas darbībās iesaistītajiem ekonomikas dalībniekiem savu darbu pabeigt, pirms beidzas pasākuma sešu gadu periods, un tādējādi palīdzētu panākt noteikto politikas mērķi — paātrināt atlikušo piesārņoto teritoriju

atmīnēšanu. Izņemot iecerēto pasākumu, Horvātijā netiek piešķirtas citas subsīdijas, kas attiektos uz ekonomikas dalībniekiem, kuri iesaistīti humānajā atmīnēšanā mīnētās teritorijās.

Horvātija ir uzsvērusi, ka pasākuma piemērošanai būtu tieša pozitīva ietekme uz cilvēku dzīvi un veselību teritorijās, kuras piesārņotas ar mīnām un nesprāgušu munīciju. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija atzīmē, ka saskaņā ar Horvātijas iestāžu sniegto informāciju laikposmā no 1991. līdz 2013. gadam Horvātijā 1976 cilvēki ir guvuši ar mīnām saistītus ievainojumus un 510 no tiem ir gājuši bojā. Komisija arī norāda, ka ieņēmumu zaudējumi no tā, ka netiek apstrādātas ar mīnām piesārņotās lauksaimniecības zemes, varētu sasniegt 50 miljonus euro.

No minētā var secināt, ka nodoms piemērot nodokļa atbrīvojumu gāzeļļai, ko izmanto humānās atmīnēšanas tehnikā dažādos Horvātijas reģionos, ir balstīts uz konkrētiem politiskiem apsvērumiem, jo īpaši sociālās, drošības, veselības aizsardzības un reģionālās politikas jomās.

Atbilstība pārējiem ES mērķiem un politikas virzieniem

Pieprasītais pasākums attiecas galvenokārt uz ES veselības, reģionālo un vides politiku tiktāl, cik tas daļēji palīdzēs ātrāk samazināt mīnētās teritorijas Horvātijas Republikā, kas rada draudus cilvēku dzīvībai un veselībai, mājdzīvniekiem un savvaļas dzīvniekiem. Jāatzīmē, ka saskaņā ar aplēsēm 900 000 cilvēku Horvātijā joprojām dzīvo iespējamo mīnēto teritoriju tiešā tuvumā, kas apdraud viņu veselību un drošību.

Komisija norāda, ka pasākums attiecas tikai uz gāzeļļu, ko izmanto akreditētās specializētās mašīnās, kuras īpaši projektētas un būvētas mīnētu teritoriju atmīnēšanai, un tikai uz mīnētām teritorijām Horvātijas Republikā. Jāatzīmē arī, ka šīs mašīnas nevar izmantot nekāda veida pāravadājumiem pa koplietošanas ceļiem.

Tādējādi var secināt, ka pasākums ir saderīgs ar Savienības veselības, vides, enerģētikas un transporta politiku.

Minētajā situācijā pasākums nav pretrunā iekšējā tirgus pienācīgai darbībai un nepieciešamībai nodrošināt godīgu konkurenci. Jo īpaši, tā kā tas neradīs priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar citiem, tas attieksies uz visiem uzņēmumiem, kas iesaistīti humānajā atmīnēšanā Horvātijā. Līdzīgi, pasākums neietekmēs ES iekšējo tirdzniecību, ņemot vērā tā īpašo raksturu un to, ka tas attiecas vienīgi uz mīnētām teritorijām Horvātijas Republikā.

Pasākuma piemērošanas periods

Komisija ierosina apstiprināt maksimālo Direktīvā 2003/96/EK atļauto, t. i., sešu gadu piemērošanas periodu. Šāds periods ir piemērots, lai Horvātijas iestādēm būtu iespēja apkopot informāciju, kura vajadzīga pasākuma rezultātu novērtēšanai, un lai nodrošinātu ekonomikas dalībniekiem, kas gūst labumu no pasākuma, pietiekamu noteiktību un pietiekami daudz laika, lai pabeigtu atmīnēšanu piesārņotajās teritorijās.

Noteikumi par valsts atbalstu

Horvātijas iestādes ir plānojušas piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, ko izmanto humānās atmīnēšanas tehnikā, atmaksājot visu akcīzes nodokli. Pasākums ir valsts atbalsts, un par to būtu jāpaziņo Komisijai atbilstīgi LESD 108. panta 3. punktam.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Šā priekšlikuma pamatā ir Horvātijas lūgums, un tas attiecas vienīgi uz šo dalībvalsti.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

Ietekmes novērtējums

Šis priekšlikums attiecas uz atļaujas piešķiršanu atsevišķai dalībvalstij pēc tās lūguma.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Subsidiaritātes princips

Netiešo nodokļu uzlikšana, uz ko attiecas LESD 113. pants, pati par sevi nav ekskluzīvā Eiropas Savienības kompetencē LESD 3. panta nozīmē.

Tomēr dalībvalstu kompetences īstenošanu šajā jomā stingri nosaka un ierobežo esošie ES tiesību akti. Saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. pantu vienīgi Padome ir tiesīga atļaut dalībvalstij ieviest turpmākus atbrīvojumus vai samazinājumus minētā noteikuma nozīmē. Dalībvalstis nevar šajā ziņā aizstāt Padomi.

Tādējādi šajā priekšlikumā ir ievērots subsidiaritātes princips.

Proporcionalitātes princips

Šajā priekšlikumā ir ievērots proporcionalitātes princips. Atbrīvojums no nodokļa nepārsniedz konkrētā mērķa sasniegšanai vajadzīgo (skat. iepriekš apsvērumus par iekšējo tirgu un godīgu konkurenci).

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: Padomes lēmums.

Direktīvas 2003/96 19. pants paredz tikai šāda veida pasākumu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Minētais pasākums Savienībai nerada finansiālu vai administratīvu slogu. Tādējādi priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko atbilstīgi Direktīvas 2003/96/EK 19. pantam Horvātijai atļauj piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, kas izmantota humānās atmnēšanas mašīnās

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), ar ko pārkārto Kopienas energoproduktu un elektroenerģijas nodokļu sistēmu⁽¹⁾, un jo īpaši tās 19. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Horvātijas iestādes 2014. gada 8. aprīļa vēstulē lūdza atbilstīgi Direktīvas 2003/96/EK 19. pantam pieņemt lēmumu par atļauju Horvātijai piemērot atbrīvojumu no nodokļa gāzeļļai, kas izmantota humānās atmnēšanas mašīnās.
- (2) Mērķis, ko Horvātija plāno sasniegt, piemērojot šo atbrīvojumu no nodokļa, ir paātrināt atlikušo mīnēto teritoriju atmnēšanu dažādos reģionos. Tādējādi pasākumam būs tieša pozitīva ietekme uz cilvēku dzīvi un veselību šajos reģionos.
- (3) Pasākums attiecas tikai uz akreditētām speciālām mašīnām, kas īpaši projektētas un būvētas mīnētu teritoriju atmnēšanai.
- (4) Pasākums attiecas tikai uz mīnētām teritorijām Horvātijā.
- (5) Pasākums attieksies uz visiem operatoriem, kuri iesaistīti humānajā atmnēšanā Horvātijā, tādējādi nevienam konkrētam iesaistītajam operatoram netiks sniegta ekonomiskas priekšrocības.
- (6) Tāpēc pasākums nav pretrunā iekšējā tirgus pienācīgai darbībai un nepieciešamībai nodrošināt godīgu konkurenci, kā arī tas ir saderīgs ar Eiropas Savienības veselības, vides, enerģētikas un transporta politiku.
- (7) No Direktīvas 2003/96/EK 19. panta 2. punkta izriet, ka katrai saskaņā ar minēto pantu piešķirtajai atļaujai ir jābūt stingri ierobežotai laikā. Lai attiecīgajiem ekonomikas dalībniekiem nodrošinātu pietiekamu noteiktību un pietiekami daudz laika, lai nobeigtu piesārņoto teritoriju atmnēšanas procesu, atļauju piešķir uz sešiem gadiem.
- (8) Šis lēmums neskar Savienības noteikumu par valsts atbalstu piemērošanu,

---

⁽¹⁾ OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Horvātijai ir atļauts atbrīvot no nodokļa gāzeļļu, kas izmantota specializētās humānās atmiņēšanas mašīnās tās teritorijā. Pasākums attiecas tikai uz akreditētām speciālām mašīnām, kas īpaši projektētas un būvētas mīnētu teritoriju atmiņēšanai.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā paziņošanas dienā. Lēmums zaudē spēku sešu gadus pēc spēkā stāšanās.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Horvātijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*